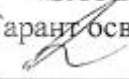

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Гарант освітньої програми
 Р.Б. Кожухівська
«21» серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Стандартизація і сертифікація туристичних
послуг»

Освітній рівень: *перший (бакалаврський)*

Галузь знань: *24 «Сфера обслуговування»*

Спеціальність: *242 «Туризм»*

Освітньо-професійна програма: *«Туризм»*

Факультет: *менеджменту*

Умань-2021

Розробник: к.е.н., старший викладач кафедри туризму
та готельно-ресторанної справи Н.В. Терещук

Протокол від «30» серпня 2021 року № 1.

Завідувач кафедри
туризму та готельно-ресторанної справи Л.В. Транченко
«30» серпня 2021 року

Схвалено науково-методичною комісією *факультету менеджменту*

Протокол від «31» серпня 2021 року № 1.

Голова М.О. Гоменюк
«31» серпня 2021 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань: <i>24 «Сфера обслуговування»</i>	<i>Обов'язкова</i>
Модулів – 1	Спеціальність: <i>242 «Туризм»</i>	Рік підготовки: <i>3-й</i>
Змістових модулів – 3		Семестр: <i>5-й</i>
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва) (за наявності)		
Загальна кількість годин – 90		Лекції: <i>18 год.</i>
Тижневих годин навчання: аудиторних – 4,0; самостійної роботи студента – 3,5	Освітній рівень: <i>перший (бакалаврський)</i> Освітньо-професійна програма: <i>«Туризм»</i>	Практичні: <i>22 год.</i>
		Самостійна робота: <i>50 год.</i>
		Індивідуальні завдання: <i>год.</i>
		Вид контролю: <i>екзамен</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

В умовах активізації ринкової діяльності опанування знань і навичок у галузі стандартизації, метрології і сертифікації продукції та послуг під час професійної підготовки висококваліфікованих фахівців набуває першочергового значення. Тому, підготовка здобувачів вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм», вимагає отримання ними знань та умінь стосовно дотримання безпечних умов функціонування в туристичній діяльності.

Мета дисципліни: надати студентам, майбутнім фахівцям сфери туристичного бізнесу, комплекс знань, умінь і навичок, необхідних для підвищення ефективності професійної діяльності.

Завдання дисципліни: вивчення фундаментальних положень стандартизації, сертифікації і метрології та ознайомлення з вимогами чинних систем державних і міжнародних стандартів, основних нормативно-технічних документів підприємств готельно-ресторанного господарства, створення методичних основ для подальшого розвитку й поглиблення знань у рамках спеціальних дисциплін.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процеси забезпечення безпеки туристів і працівників туристичної індустрії.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти. Згідно структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 242 «Туризм» дисципліна «Стандартизація і сертифікація туристичних послуг» викладається на третьому курсі у першому семестрі. Вивчення дисципліни сприяє опануванню наступних компонентів освітньо-професійної програми, яким вона передуює: «Організація екскурсійної діяльності», «Правове регулювання туристичної діяльності», «Організація ресторанного господарства», «Організація підприємницької діяльності в сфері обслуговування», «Економіка та аналіз туристичного підприємства», «Туроперейтинг», «Організація сільського (зеленого) туризму».

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **оволодіти** такими **компетентностями:**

загальні:

- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- прагнення до збереження навколишнього середовища.

фахові:

- знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного);
- здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства;
- розуміння основних понять та концепцій сільського (зеленого) туризму.

Програмними результатами вивчення дисципліни є:

- знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів;

– організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Стандартизація як важлива складова системи технічного регулювання

Тема 1. Основні поняття та принципи стандартизації

Основні напрямки та перспективи розвитку української системи технічного регулювання якості та безпеки продукції (послуг, процесів, систем). Стандартизація як важлива складова системи технічного регулювання.

Тема 2. Організаційно-методичні основи стандартизації

Державна система стандартизації та основні нормативні документи. Результати діяльності в галузі стандартизації. Основну термінологію стандартизації. Методичні принципи стандартизації. Методи та форми стандартизації.

Тема 3. Методологічні засади та правила формування програми національної стандартизації

Методологічні засади та правила формування програми національної стандартизації. Порядок розробки, затвердження та впровадження стандартів. Загальні вимоги до змісту розділів технічних умов, їх реєстрація. Державний нагляд за додержанням стандартів. Сучасну стратегію діяльності у сфері стандартизації.

Змістовий модуль 2. Організаційно-методичні та правові принципи сертифікації

Тема 4. Види сертифікації. Схеми, засоби та методи здійснення сертифікації

Нормативно-законодавча основа сертифікації та підтвердження відповідності в Україні. Види сертифікації, засоби та методи сертифікації. Технічні бар'єри в торгівлі.

Тема 5. Порядок проведення сертифікації продукції (процесів, робіт, послуг) в Україні

Види сертифікації в Україні. Обов'язкова сертифікація продукції в системі УкрСЕПРО та добровільна сертифікація продукції в системі УкрСЕПРО.

Тема 6. Сертифікація послуг та системи управління якістю

Класифікація та якість послуг. Характеристика сертифікації в сфері послуг. Нюанси сертифікації готельних та ресторанних послуг. Сертифікація систем управління якістю виробництва продукції в системі УкрСЕПРО.

Змістовий модуль 3. Основи метрології

Тема 7. Основні поняття метрології та основи технічних вимірювань

Основні завдання та етапи розвитку метрології. Фізичні величини та їх вимірювання. Основний постулат метрології. Одиниці вимірювань. Засоби вимірювань та їх метрологічні характеристики. Методи і способи вимірювань. Характеристика факторів, що впливають на результат вимірювання.

Тема 8. Метрологічне забезпечення єдності вимірювань

Технічна база метрологічного забезпечення єдності вимірювань. Державна метрологічна служба України. Державний нагляд та відомчий контроль за стандартами і способами вимірювань.

Тема 9. Сертифікація послуг агросадиб

Безпека в агросадих. Метрологія вимірювань в агросадих. Сертифікація послуг в агросадих.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Стандартизація як важлива складова системи технічного регулювання						
Тема 1. Основні поняття та принципи стандартизації	9	2	2			5
Тема 2. Організаційно-методичні основи стандартизації	10	2	2			6
Тема 3. Методологічні засади та правила формування програми національної стандартизації	12	2	4			6
Разом за змістовим модулем 1	31	6	8			17
Змістовий модуль 2. Організаційно-методичні та правові принципи сертифікації Організаційно-методичні та правові принципи сертифікації						
Тема 4. Види сертифікації. Схеми, засоби та методи здійснення сертифікації	9	2	2			5
Тема 5. Порядок проведення сертифікації продукції (процесів, робіт, послуг) в Україні	10	2	2			6
Тема 6. Сертифікація послуг та системи управління якістю	12	2	4			6
Разом за змістовим модулем 2	31	6	8			17
Змістовий модуль 3. Основи метрології						
Тема 7. Основні поняття метрології та основи технічних вимірювань	9	2	2			5
Тема 8. Метрологічне забезпечення єдності вимірювань	9	2	2			5
Тема 9. Сертифікація послуг агросадиб	10	2	2			6
Разом за змістовим модулем 3	28	6	6			16
Усього годин	90	18	22			50

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
Змістовий модуль 1. Стандартизація як важлива складова системи технічного регулювання		
1.	<i>Тема 1. Основні поняття та принципи стандартизації</i> Основні напрямки та перспективи розвитку української системи технічного регулювання якості та безпеки продукції (послуг, процесів, систем). Стандартизація як важлива складова системи технічного регулювання	2
2.	<i>Тема 2. Організаційно-методичні основи стандартизації</i> Державна система стандартизації та основні нормативні документи. Результати діяльності в галузі стандартизації. Основну термінологія стандартизації. Методичні принципи стандартизації. Методи та форми стандартизації	2
3.	<i>Тема 3. Методологічні засади та правила формування програми національної стандартизації</i> Методологічні засади та правила формування програми національної стандартизації. Порядок розробки, затвердження та впровадження стандартів. Загальні вимоги до змісту розділів технічних умов, їх реєстрація. Державний нагляд за додержанням стандартів. Сучасну стратегія діяльності у сфері стандартизації	4
Змістовий модуль 2. Ризики та страхові випадки в туризмі		
4.	<i>Тема 4. Види сертифікації. Схеми, засоби та методи здійснення сертифікації</i> Нормативно-законодавча основа сертифікації та підтвердження відповідності в Україні. Види сертифікації, засоби та методи сертифікації. Технічні бар'єри в торгівлі	2
5.	<i>Тема 5. Порядок проведення сертифікації продукції (процесів, робіт, послуг) в Україні</i> Види сертифікації в Україні. Обов'язкова сертифікації продукції в системі УкрСЕПРО та добровільна сертифікація продукції в системі УкрСЕПРО	2
6.	<i>Тема 6. Сертифікація послуг та системи управління якістю</i> Класифікація та якість послуг. Характеристика сертифікації в сфері послуг. Нюанси сертифікації готельних та ресторанних послуг. Сертифікація систем управління якістю виробництва продукції в системі УкрСЕПРО	4
Змістовий модуль 3. Основи метрології		
7.	<i>Тема 7. Основні поняття метрології та основи технічних вимірювань</i> Основні завдання та етапи розвитку метрології. . Фізичні величина та їх вимірювання. Основний постулат метрології. Одиниці вимірювань. Засоби вимірювань та їх метрологічні характеристики. Методи і способи вимірювань. Характеристика факторів, що впливають на результат вимірювання	2
8.	<i>Тема 8. Метрологічне забезпечення єдності вимірювань</i> Технічна база метрологічного забезпечення єдності вимірювань. Державна метрологічна служба України. Державний нагляд та відомчий контроль за стандартами і способами вимірювань	2

9.	<i>Тема 9. Сертифікація послуг агросадиб</i> Безпека в агросадобах. Метрологія вимірювань в агросадобах. Сертифікація послуг в агросадобах	4
	Усього	22

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
Змістовий модуль 1. Стандартизація як важлива складова системи технічного регулювання		
1.	<i>Тема 1. Основні поняття та принципи стандартизації</i> Основні напрями та перспективи розвитку української системи технічного регулювання якості та безпеки продукції (послуг, процесів, систем). Стандартизація як важлива складова системи технічного регулювання	5
2.	<i>Тема 2. Організаційно-методичні основи стандартизації</i> Державна система стандартизації та основні нормативні документи. Результати діяльності в галузі стандартизації. Основну термінологія стандартизації. Методичні принципи стандартизації. Методи та форми стандартизації	6
3.	<i>Тема 3. Методологічні засади та правила формування програми національної стандартизації</i> Методологічні засади та правила формування програми національної стандартизації. Порядок розробки, затвердження та впровадження стандартів. Загальні вимоги до змісту розділів технічних умов, їх реєстрація. Державний нагляд за додержанням стандартів. Сучасну стратегія діяльності у сфері стандартизації	6
Змістовий модуль 2. Ризики та страхові випадки в туризмі		
4.	<i>Тема 4. Види сертифікації. Схеми, засоби та методи здійснення сертифікації</i> Нормативно-законодавча основа сертифікації та підтвердження відповідності в Україні. Види сертифікації, засоби та методи сертифікації. Технічні бар'єри в торгівлі	5
5.	<i>Тема 5. Порядок проведення сертифікації продукції (процесів, робіт, послуг) в Україні</i> Види сертифікації в Україні. Обов'язкова сертифікації продукції в системі УкрСЕПРО та добровільна сертифікація продукції в системі УкрСЕПРО	6
6.	<i>Тема 6. Сертифікація послуг та системи управління якістю</i> Класифікація та якість послуг. Характеристика сертифікації в сфері послуг. Нюанси сертифікації готельних та ресторанних послуг. Сертифікація систем управління якістю виробництва продукції в системі УкрСЕПРО	6
Змістовий модуль 3. Основи метрології		
7.	<i>Тема 7. Основні поняття метрології та основи технічних вимірювань</i> Основні завдання та етапи розвитку метрології. . Фізичні величини та їх вимірювання. Основний постулат метрології. Одиниці вимірювань. Засоби вимірювань та їх метрологічні характеристики. Методи і способи вимірювань. Характеристика факторів, що впливають на результат вимірювання	5
8.	<i>Тема 8. Метрологічне забезпечення єдності вимірювань</i> Технічна база метрологічного забезпечення єдності вимірювань. Державна метрологічна служба України. Державний нагляд та відомчий контроль за	5

	стандартами і способами вимірювань	
9.	Тема 9. Сертифікація послуг агросадиб Безпека в агросадбах. Метрологія вимірювань в агросадбах. Сертифікація послуг в агросадбах	6
	Усього	50

7. Методи навчання

Основний метод навчання – використання спеціальних консультативно-контрольних навчальних технологій під час проведення лекційних та практичних занять. Також застосовується поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій в освітньому процесі.

При викладанні дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій: проблемні лекції; семінари-дискусії; кейс-метод; практичні заняття із проведенням презентацій, дискусій, круглих столів, вирішення професійно-орієнтованих задач; самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle.

8. Методи контролю

Комплекс контрольних заходів містить поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль включає оцінювання знань здобувача вищої освіти під час проведення практичних занять; виконання завдань самостійної роботи; поточний модульний контроль; визнання результатів неформальної освіти (за бажанням студента) тощо.

Підсумковий контроль знань проводиться у вигляді екзамену за екзаменаційними білетами, структуру яких НПП визначає самостійно.

8.1. Контроль систематичного виконання самостійної, науково-дослідної роботи та активності на практичних заняттях

Оцінювання знань студента на практичних заняттях проводиться по 3-х бальній шкалі за такими критеріями:

1. Рівень засвоєння матеріалу навчальної дисципліни – 1 бал;
2. Уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні індивідуальних завдань і завдань, що винесені на розгляд в аудиторії – 1 бал;
3. Логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах в аудиторії, вміння обґрунтувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та роботи висновки – 1 бал.

При оцінюванні виконаних практичних завдань та завдань до самостійної роботи увага приділяється не тільки якості їх виконання, але й своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу).

У процесі вивчення дисципліни студент також може займатися науково-дослідною роботою. До науково-дослідної роботи відносяться написання тез, наукових робіт, участь у науково-методичних семінарах та конференціях та олімпіадах. Оцінювання результатів такого виду робіт приймає науково-педагогічний працівник, який викладає дисципліну та проводить підсумковий контроль.

8.2. Порядок поточного оцінювання знань студентів

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента.

Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента з вивчення програмного матеріалу дисципліни;
- підготовка до практичних занять;
- виконання самостійної роботи;
- виконання завдань модульного контролю.

8.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни.

Перевірка і оцінювання знань студентів проводиться в наступних формах:

1. Оцінювання роботи студента на практичних заняттях;
2. Проведення проміжного контролю (опитування, письмові завдання, тестування, виконання завдань самостійної роботи тощо);
3. Оцінювання науково-дослідної роботи;
4. Виконання індивідуального завдання у формі курсової роботи;
5. Визнання результатів у неформальній освіті (*за бажанням студента*). Визнання результатів у неформальній освіті проводиться згідно «Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній освіті» № 01-05/168 від 08.10.2020 р.

6. Проведення підсумкового контролю у вигляді семестрового екзамену. Студент вважається допущеним до семестрового екзамену за умови повного відпрацювання всіх форм залікового кредиту, передбачених робочою програмою.

Загальна оцінка за змістові модулі складається з поточних оцінок, яку студент отримує під час практичних занять, виконання завдань для самостійної роботи та модульного контролю.

Засоби контролю, структуру залікового кредиту та шкалу оцінювання наведено в п.п. 9-10.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний (модульний) контроль	Підсумковий контроль	Сума
-------------------------------	----------------------	------

Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3					
T1	T2	T3	МК 1	T4	T5	T6	МК 2	T7	T8	T9	МК 3	30	100
6	6	6	5	6	6	6	5	6	6	7	5		

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення організації навчального процесу з навчальної дисципліни «Стандартизація і сертифікація туристичних послуг» містить:

- освітньо-професійну програму;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- конспект лекцій з навчальної дисципліни;
- плани практичних занять і методичні рекомендації щодо їх проведення, завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання;

1. Терещук Н.В. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Стандартизація і сертифікація туристичних послуг» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 242 «Туризм» освітньо-професійної програми «Туризм». Умань: Уманський НУС, 2021. 25 с.;

2. Терещук Н.В. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять з навчальної дисципліни «Стандартизація і сертифікація туристичних послуг» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 242 «Туризм» освітньо-професійної програми «Туризм». Умань: Уманський НУС, 2021. 20 с.

3. Терещук Н.В. Методичні матеріали, завдання і вказівки для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Стандартизація і сертифікація туристичних послуг» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 242 «Туризм» освітньо-професійної програми «Туризм». Умань: Уманський НУС, 2021. 16 с.

- засоби діагностики знань та умінь студентів;

- завдання для модульного та підсумкового контролю знань;
- рекомендована література.

12. Рекомендована література

Нормативно-правові акти:

1. Кодекс ustalеної ділової практики та правил професійної етики суб'єктів туристичної діяльності. URL: <http://altu.com.ua>
2. Ліцензійні умови провадження туроператорської та турагентської діяльності. Наказ Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва, Міністерства культури і туризму України від 11.09.2007. №111/55. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z112-3-07>
3. Про транспорт: Закон України. від 04.10.2015. №24/66. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80>
4. Програма розбудови туристичної інфраструктури за напрямками національної мережі міжнародних транспортних коридорів та основних транспортних магістралей у 2015-2020 роках». Постанова Кабміну від 12.05.2014 р. №274/02. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/612-2004-%D0%BF>
5. ДСТУ 28681.1-95 «Міждержавний стандарт. Туристично-екскурсійне обслуговування. Проектування туристичних послуг»
6. ДСТУ 28681.2-95 «Туристично-екскурсійне обслуговування. Вимоги по забезпеченню безпеки туристів і екскурсантів»
7. ДСТУ 28681.2-95 «Туристично-екскурсійне обслуговування. Туристичні послуги. Загальні вимоги»
8. Положення про порядок видачі дозволів на право здійснення туристичного супроводу фахівцям туристичного супроводу. Наказ Держтурадміністрації України від 24.09.2014 р. № 83. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1344-14>
9. Порядок обслуговування громадян залізничним транспортом. URL: www.uz.gov.ua
10. Правила оформлення та видачі паспорта громадянина України для виїзду за кордон і проїзного документа дитини, їх тимчасового затримання та вилучення: Постанова Кабінету Міністрів України від 31.03.1995 № 231 (у ред. від 24.03.2004. № 380). URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
11. Правила перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України. URL: www.uz.gov.ua
12. Про внесення змін до Закону України «Про туризм». Закон України від 14.02.2017. № 114/25. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1282-15>
13. Про ліцензування певних видів господарської діяльності. Закон України. від 21.06.2018 р. № 58/257. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1775-14>
14. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України: Закон України від 04.11.1991 р., Відом. Верх. Ради України. 1994. № 18.
15. Про страхування: Закон України. від 14.08.2015. № 15/25/8. URL:

Базова:

1. Бичківський Р.В. Столярчук П.Г. Метрологія, стандартизація, управління якістю і сертифікація: Л.: Львів політехніка, 2017. 174 с.
2. Боженко Л.І. Метрологія, стандартизація, сертифікація та акредитація. Л.: Афіша, 2018. 324 с.
3. Кириченко Л.С. Мережко Л.В. Основи стандартизації, метрології та управління якістю: навчальний посібник. К. : КНТЕУ, 2019. 247 с.
4. Осієвська В.В. Основи стандартизації, метрології та управління якістю: навчальний посібник. К.: КНТЕУ, 2018. 259 с.
5. Притульська Н.В. Ідентифікація продовольчих товарів: теорія і практика: навчальний посібник. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 172 с.
6. Саранча Г.А. Метрологія, стандартизація, відповідність, акредитація та управління якістю: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2006. 624 с.
7. Самойленко А.А. Технологія та контроль за якістю надання послуг: навч. посіб. К.: Київ. нац. торг.-екон.ун-т, 2018. 244 с.
8. Тарасова В.В. Метрологія, стандартизація і сертифікація: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2017. 264 с.
9. Тарасенко Є.В. Костюк В.С. Стандартизація, сертифікація і метрологія: практикум. К.: КНТЕУ, 2018. 236 с.
10. Цюцюра С.В., Цюцюра В.Д. Метрологія, основи вимірювань, стандартизація та сертифікація: навчальний посібник. К.: Знання, 2017. 242 с.

Допоміжна:

1. Володарський Є.Т. Кухарчук В.В., Поджаренко В.О. Метрологічне забезпечення вимірювань і контролю: навч. посіб. В.: ВДТУ, 2018. 197 с.
2. Малюга Л.М., Терещук Н.В., Кожухівська Р.Б. Проектування системи документування обліку товарів та устаткування об'єктів готельно-ресторанного господарства як один з елементів безпеки туристичної діяльності. *Інфраструктура ринку*. Вип. 59, 2021. С .51-55.
3. Малюга Л.М., Загороднюк О.В., Терещук Н.В. Формування цінової політики готельних підприємств. *Інфраструктура ринку*. Вип. 53, 2021. С. 128-134.
4. Кожухівська Р.Б., Парубок Н.В. Удосконалення організаційної структури менеджменту підприємств сфери гостинності. *Економіка та суспільство*. Вип. 17, 2018. С. 82-88.
5. Кожухівська Р.Б., Парубок Н.В. Формування організаційної структури менеджменту підприємств індустрії гостинності. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. 2018. Т. 29 (68). № 4. С. 98-102.
6. Салухіна Н.Г. Стандартизація та сертифікація товарів і послуг. 2-ге видання. К.: Центр навчальної літератури (ЦНЛ), 2019. 426 с.
7. Тарасенко Є.В., Костюк В.Є. Кейс-стаді «Метрологія – регулятор єдності вимірювань у закладах ресторанного господарства»: навчальний

посібник. К.: КНТЕУ, 2016. 128 с.

8. Шаповал М.І. Основи стандартизації, управління якістю і сертифікація: навчальний посібник К.: Вид-во укр. ін-ту менеджменту і бізнесу, 2019. 237 с.

9. Tranchenko L.V., Yavorska V.V., Sych V.A., Timchuk S.V., Tereschuk N.V. Features of communication in the hospitality industry in the context of globalization. *Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова*. Серія: Географічні та геологічні науки. Т 26. Вип. 1(38), 2021. С. 215-230.

10. Tranchenko L.V., Tereshchuk N.V., Lopatiuk R.I., Tranchenko O.M. The impact of digital communications on tourism marketing. *Journal of Education, Health and Sport*. 2020;10(5):394-402.

11. Tranchenko L.V., Tereshchuk N.V., Lopatiuk R.I., Tranchenko O.M. Use of information support for marketing in tourist enterprises. *Journal of Education, Health and Sport*. 2021;11(2). P. 200-207.

13. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. Офіційний сайт. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/>

2. Нормативні акти України. URL: <http://www.nau.kiev.ua>.

3. Спілка сприяння сільського зеленого туризму України. URL: <https://www.greentour.com.ua>

4. Зелений туризм (сільський відпочинок в Україні. URL: www.ruraltourism.com.ua

5. Міністерство культури та інформаційної політики України. URL: <https://mkip.gov.ua/content/turizm.html>

6. Державне агентство розвитку туризму. URL: <https://www.tourism.gov.ua/>

7. Consumers Affair – сайт ресурсів Європейської комісії. URL: http://ec.europa.eu/consumers/strategy/index_en.htm

8. The World Tourism Organization (UNWTO). URL: <https://www.unwto.org>

14. Зміни в робочій програмі

Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 242 «Туризм» освітньої програми «Туризм» дисципліна читається вперше.